

1 Kr 8,22-23.27-30; 1 Kor 3,9b-13.16-17 (slavlje posvete crkve);
Mt 22,15-21 (29. nedjelja kroz godinu A)

Dragi župljani Župe sv. Luke,
dragi župniče i poštovane časne sestre Franjevke,
draga braćo svećenici i sestre redovnice,
poštovani predstavnici Grada i Županije,
političkog, gospodarskog, kulturnog i društvenog života,
dragi uzvanici i gosti,
draga braćo i sestre!

Isusova kratka rečenica - »Podajte carevo caru, a Božje Bogu« (usp. Mt 22,15-21) dotiče veoma osjetljivo, uvijek pa i danas, aktualno pitanje odnosa između religije i politike, Crkve i države. Pitanje upućeno Isusu i njegov odgovor zadiru u shvaćanje odnosa između čovjeka pojedinca i Boga te društva; u shvaćanje kompetencija zemaljske vlasti u njezinu odnosu prema građanima i civilnom društvu s jedne te prema Crkvi i svakoj drugoj religioznoj zajednici s druge strane.

Procesi koji su se odvijali kroz dva posljednja stoljeća, počevši od Francuske revolucije do danas, idu za tzv. sekularizacijom ili laicizacijom, što znači, da se nastoji pokazati da svijet i društvena stvarnost imaju svoju autonomiju te da religija i Crkva nemaju nikakve ingerencije u odnosu prema njima. Čovjek je gospodar svoje situacije i pri upravljanju ovim svijetom te donošenju zakona ne treba voditi računa o tome što kažu i uče Biblija i Crkva.

Riječima "Caru carevo, a Bogu Božje", Isus kao da kaže da ne treba zaoštravati taj odnos „carevog“ i „Božjeg“. No, ipak njegov odgovor ne znači da ne trebamo promišljati taj odnos. Štoviše, njegove riječi ga već određuju i bitno su kroz povijest utjecale na razumijevanje odnosa između Boga i svijeta, Crkve i politike, božanskoga i ljudskoga, na shvaćanje autonomije različitih područja ljudskoga djelovanja, pa tako i autonomije svjetovne vlasti.

Da bismo tu Isusovu riječ dobro razumjeli, moramo je smjestiti u kontekst u kojemu je izrečena. Ona je zapravo Isusov odgovor na klopku koja mu je bila postavljena. Dogodilo se ono što se inače događa. Moćnici, makar inače međusobno bili krvni neprijatelji, kad nešto služi njihovim zajedničkim interesima, ipak se preko svoga podzemlja dogovore i u ostvarenju svojih

interesa djeluju čak i zajednički. Tako su se i ovdje ujedinili, inače zakleti neprijatelji (farizeji odnosno čuvari židovskog religioznog, kulturnog i nacionalnog ponosa i identiteta – desnica s jedne, te domaći suradnici i simpatizeri rimske okupacijske vlasti – carinici, odnosno židovska ljevica). Obje struje zajedno k Isusu - koji je smetao i jednima i drugima – šalju zajedničko izaslanstvo s pitanjem: “Je li dopušteno dati porez caru ili nije?” Što god Isus odgovorio, bit će loše za njega i moći će ga se optužiti da je simpatizer okupatora Rimljana blizak domaćim izdajnicima, ili da je protiv rimske političke vlasti i rimskog cara.

Suočen s klopkom koju je prozreo, Isus traži da mu pokažu novac i pita ih: “Čija je to slika i natpis?” – “Careva!” – “Onda dajte caru carevo, a Bogu Božje!” Drugim riječima: Budući da novac nosi obilježje aktualne vlasti, onda i porez ide toj vlasti. A Božji autoritet ne smije služiti niti jačanju, a niti rušenju ičije svjetovne vlasti. Prestanite s miješanjem političkog i religijskog elementa. Prestanite od domovine praviti religijsko pitanje. Isus svojim odgovorom desakralizira “svetu zemlju”. Primijenjeno na našu situaciju danas, Isus razdvaja Boga i Hrvate, katolištvo od hrvatstva, crkvenost od nacionalnog pitanja. U Isusovu stavu “Caru carevo, a Bogu Božje” car prestaje biti protubog i građanin mu može dati porez, a da pritom ne prodaje svoju dušu.

Tako i Isusov poziv u drugom dijelu toga istoga odgovora “Podajte Bogu Božje” poprima novu snagu te doseže puni smisao: Ono što pripada Bogu jest sam čovjek. Bog je čovjeka učinio sebi sličnim, na svoju sliku, i dao mu je ovaj svijet da njime upravlja. Čovjek je tako dobio i neka svoja prava. Ta prava proizlaze iz njegova dostojanstva ljudske osobe bez obzira bio on Židov ili Rimljanin, katolik ili pravoslavac, član ove ili one političke stranke. Čovjek jer je čovjek i Božje stvorenje ima neka svoja ljudske neotuđiva prava, koja nijedna politička vlast i nitko drugi ne može dovoditi u pitanje. On, ljudi od vlasti, političari, trebaju, dakako, upravljati ovim svijetom (društvom, prirodnim bogatstvima, ekonomijom, kulturom, zdravstvom), ali tako da pritom poštuju zakonitost upisanu u ljudsku narav, da poštuju autonomiju i zakonitosti stvorene stvarnosti te kompetencije i stručnost onih koji se profesionalno bave pojedinim pitanjima i područjima ljudskoga života, tj. političari moraju poštovati struku te pri donošenju svojih odluka ostati slobodni od svojih stranačkih, političkih, nacionalnih, financijskih, osobnih i drugih parcijalnih interesa.

Rimski carevi, a i kraljevi tadašnjega vremena, kovali su novac i u nj utiskivali svoj lik. Time su, zapravo, sebi u određenom smislu prisvajali apsolutna prava nad svim svojim podanicima. Neki su se carevi nazivali i bogovima. Oni su po tadanjem shvaćanju vlasti, vladali nad svojim podanicima potpuno apsolutistički. Nikome nisu bili ni za što odgovorni. Smatrali su da imaju potpunu vlast, koju nisu dobili od ljudi. Zato su u sve utiskivali svoju sliku, odnosno svoju volju. Sve je moralo biti onako kako su oni htjeli i određivali. Isus uzevši denar – kovanicu novca zapravo relativizira svjetovnu vlast. Carevim likom na kovanici pokazuje da čovjek daje neki biljeg stvarima s kojima se služi i nad kojima vlada, ali da to nije sve i nije ono konačno.

Govoreći „dajte carevo caru“, Isus potiče: činite ono što spada na ovaj zemaljski poredak, na ovaj svijet, ali ne zaboravite pritom da ste Božji, stvorenja njegove ljubavi i da ste pozvani dati „Božje Bogu“. Znači, čovjek je dio ovoga svijeta, vremenit i ima nešto što je u našem ljudskom životu vremenito, prolazno i propadljivo, ali čovjek je stvoren na sliku Božju i u njegovu životu ima i nešto što pripada Bogu, nešto što je vječno, trajno, uvijek aktualno i neprolazno. Čovjek je zato pozvan i sama sebe nadilaziti te živjeti i u sebi trajno nositi sliku Božju, tj. biti Božji suradnik i trajno poput Boga ljubiti sve ljude, sva stvorenja, biti odgovoran prema onome što mu je povjereno. On se ne može odreći odgovornosti za ovaj svijet. Pa i politika je u tom smislu častan i potreban posao. Od politike ne treba bježati, niti od nje zazirati, nego se u nju treba uključivati i tako prihvaćati svoju ljudsku odgovornost za ove zemaljske stvari: za privredu, kulturu, prosvjetu i sva druga područja ljudskoga života. No, dok se brinemo za različita područja prolaznoga ljudskoga života, za profit i druge razne interese, ne smijemo iz vida izgubiti vječne (trajne i neprolazne) vrijednosti: etičnost, poštenje, dobrotu, solidarnost, socijalna dimenzija, osjećaj za slabe i druge čime pokazujemo Božjim očima i njegovim srcem gledamo na stvorenu stvarnost i njome upravljamo „po Božju“ (a ne „po ljudskom“).

Danas je to osobito aktualno, jer je svijet došao u pogibelj od samog čovjekova djelovanja. Ako mi ljudi ne postanemo odgovorni, uništiti ćemo ovu stvorenu stvarnost i uništiti ćemo se međusobno. Tehnički napredak je uznapredovao u toj mjeri da čovjek ima u rukama moć kojom može samog sebe uništiti. I ako

čovječanstvo ne dođe do novog stupnja odgovornosti, moguće su nesagledive posljedice za samu opstojnost ovoga svijeta.

Dragi župljani ove župe sv. Luke. Zato nam je kao ljudima potrebna Božja riječ, potreban nam je Isusov nauk, kojega je u svom Evanđelju, nakon što je sve pomno proučio, zabilježio Vaš nebeski zaštitnik sv. Luka. Zato su nam potrebne i zgrade u kojima se kao ljudi okupljamo na slušanje Božje riječi, oko Isusova euharistijskoga stola. Te su nam građevine znak u prostoru koji nam - dok se bavimo svjetovnim stvarima - govori tko smo i kome pripadamo. Mi ih posvećujemo kao sveta mjesta i u njih dolazimo da bismo na tom svetom mjestu i u tom svetom prostoru produbili svoj odnos s Bogom, da bismo se nahranili njegovom riječju i Isusovim tijelom i krvlju, njegovim sebedarjem do kraja. Posvećujemo crkve da bismo si posvijestili da je i svatko od nas po sakramentu krsta, po pomazanju sv. krizmenim uljem i po ostalim sakramentima hram posvećen Bogu, da je i svatko od nas sveti hram u kojemu prebiva Bog i da bi se to trebalo očitovati u našem upravljanju ovim vremenitim svijetom.

Hranimo se s Isusovog euharistijskog stola kojega ćemo danas posvetiti da bismo si posvijestili da bi i čitav naš život i sve naše ljudsko djelovanje i upravljanje ovim svijetom trebao biti Bogu ugodan prinos, koji se prinosi i uzdiže k Bogu kao što će se i dim tamjana s ovoga oltara uzdizati u visine k Bogu. Posvetit ćemo oltar jer on simbolizira Kristovu žrtvu na križu, njegov grob i njegovo uskrsnuće iz toga groba. Posvetit ćemo ga da bismo se hranili Kristovim raspetim i uskrsnim tijelom i krvlju te da bismo i mi bili i upravljali ovim svijetom kao nosi uskrsli ljudi, koji žive u ovome svijetu i njime upravljaju, ali koji nisu od ovoga svijeta, nego su zahvaćeni i preobraženi Bogom, Isusom Kristom, njegovim otajstvom i njegovom riječju.

Bez toga vjerničkoga odnosa prema Bogu i želje da kao ljudi u upravljanju ovim svijetom postanemo i budemo Božji, trošenje novca na izgradnju i uređenje crkvene zgrade je uvreda i izraz teške ravnodušnosti prema sirotinji, prema onima koji jedva spajaju kraj s krajem, koji su zajedno s nama udovi otajstvenoga tijela Kristova. No, po vjeri u spasenjsku snagu muke, smrti i uskrsnuća Kristova, svi mi krštenici prepoznavamo se jednim tijelom, jednom građevinom; jednom, svetom, katoličkom i apostolskom Crkvom, koja je otajstveno tijelo Kristovo, a mi mnogi udovi njegova tijela, koji jedni drugima

pripadamo i jedni druge trebamo. U vjeri u njega koji je Glava Crkve mi se prepoznavamo živim kamenjem ugrađenim u isti Hram Isusa Krista te poput njega, snagom njegove riječi i primjera počinjemo prihvaćati i ljubiti jedni druge i sve ljude na ovome svijetu. Crkve nam trebaju kao mjesta naše vjerničke preobrazbe i našega posvećenja. U njoj se mi kao ljudi obnavljamo i preporučamo. Posvetom Crkve mi kao župljani i vjernici snažimo i produbljujemo svoj kršćanski identitet, svoju pripadnost Kristovu otajstvenom tijelu; otvaramo svoje srce i ispovijedamo da trebamo Krista Gospodina i njegovu riječ, da ne možemo biti kvasac i nosiva snaga humane preobrazbe ovoga svijeta bez snage koja nam od njega dolazi i bez njegove uskrsne preobrazbe, bez hrane s njegova euharistijskoga stola.

Čestitam Vam, zato dragi župljani župe sv. Luke, na čelu s Vašim župnikom i Vašim Franjevkama Školskim sestrama, 25. obljetnicu ove Vaše župe, čestitam Vam sutrašnju svetkovinu Vašega nebeskoga zaštitnika sv. Luke evanđeliste i zajedno se s Vama radujem te molim da se po ovoj posveti Vaše župne crkve i Vi posvetite te postanete potpuno Božji. Amen.